

EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

Forslagets titel: Reducere udgifter til modersmålsundervisning

Kort resumé: Det foreslås at lave en effektivisering på modersmålsundervisningen. Der peges på tre muligheder for at ændre den nuværende model i form af en billigere drift og øget betaling fra andre kommuner. Man kan vælge at indføre et enkelt greb, koble to af dem – eller koble alle tre. Her skal der tages beslutning om, i hvilket omfang man vil ændre den nuværende model.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Berørte forvaltninger:

☐	Økonomiforvaltningen	☐	Socialforvaltningen
☐	Kultur- og Fritidsforvaltningen	☐	Teknik- og Miljøforvaltningen
☒	Børne- og Ungdomsforvaltningen	☐	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
☐	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen		

1.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2020 p/l	Styringsområde	2020	2021	2022	2023	2024
1: Bedre opfyldning af alle MMU-hold	service		-1.067	-2.561	-2.561	-2.561
2: Afvikle al MMU-undervisning om lørdagen	service		-530	-1.272	-1.272	-1.272
3: Hæve indtægten fra andre kommuner som benytter Københavns kommunes tilbud	service		-467	-467	-467	-467
Samlet varig ændring hvis alle tre ændringer indføres			-2.064	-4.300	-4.300	-4.300

Note til alle tabeller: Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

1.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Som det fremgår af covernotatet til dette års effektiviseringsforslag, skal BUF i budget 2021 effektivisere for knap 155 mio. kr.

For at imødekomme dette effektiviseringskrav har Børne- og Ungdomsforvaltningen undersøgt mulighederne for at effektivisere på nogle af de særlige københavnske tilbud, der er karakteriseret ved at være ikke lovpligtige tilbud, som ingen eller kun få andre kommuner tilbyder. Oprettelsen af de forskellige tilbud er et udtryk for tidligere politiske prioriteringer. Sammenlignet med øvrige kommuner udgør tilbuddene et særligt serviceniveau på forvaltningens område, og det er en politisk prioritering, om man ønsker at bevare dette serviceniveau og/eller ønsker at hæve brugerbetalingen forbundet med at anvende tilbuddene.

Samlet set har Børne- og Ungdomsforvaltningen udgifter for ca. 150 mio. kr. årligt i forbindelse med driften af de særligt københavnske tilbud. Den ikke-lovpligtige modersmålsundervisningen udgør et af disse tilbud.

Der peges i dette forslag på tre muligheder for at effektivisere modersmålsundervisningen ved at ændre i det nuværende tilbud – fx i form af en mere effektiv drift og/eller øget brugerbetaling. Her skal der tages beslutning om, i hvilket omfang man vil ændre den nuværende model og derfor fremstår forslaget som et spænd mellem kr. 0,5 mio. kr. og 2,6 mio. kr.

Lovgrundlag og nuværende organisering

Ifølge lovgivningen inddeles modersmålsundervisning i to kategorier:

- *Lovpligtig MMU* omfatter undervisning i sprog fra EU- og EØS-lande samt grønlandsk og færøsk. Undervisningen reguleres af folkeskoleloven.¹
- *Ikke-lovpligtig MMU* omfatter fx albansk, arabisk, somali, tyrkisk og urdu samt sprog fra øvrige lande, som ikke indgår i EU og EØS. Undervisningen blev gjort ikke-lovpligtig i 2002².

Ifølge bekendtgørelsen om den *lovpligtige MMU* skal kommunalbestyrelsen oprette undervisning, hvis mindst 12 elever tilmeldes i et sprog, og der kan tilknyttes en kvalificeret lærer eller andet undervisende personale. Er elevtallet i kommunen under 12, eller kan der ikke tilknyttes en kvalificeret lærer eller andet undervisende personale, kan kommunalbestyrelsen beslutte ikke at oprette undervisning i det pågældende sprog.

I Københavns kommune tilbyder man både *lovpligtig* og *ikke-lovpligtig MMU* for børn på 0.-9 klassetrin. Den *ikke-lovpligtige* undervisning tilbydes gratis for børn med bopæl i København fra 0.-5. klasse. I 6.-9. klasse opkræver man betaling. Der tilbydes endvidere undervisning i både *lovpligtig* og *ikke-lovpligtig MMU* for børn udenfor kommunen, hvis bopælskommunen betaler for undervisningen.

Al MMU blev i København samlet under Modersmålsskolen i 2016 - tidligere kaldet Lørdagsskolen. Ledelsen varetages af en leder og en administrativ medarbejder, som er placeret på Tove Ditlevsens Skole. Undervisningen finder sted på udvalgte folkeskoler samt i foreningslokaler og foregår på hverdage og lørdage. Lærerne, som forestår modersmålsundervisningen ansættes under Modersmålsskolen, og lederen fører tilsynet og sikrer, at undervisningen lever op til kravene udstukket gennem Fælles Mål beskrevet af Børne- og Undervisningsministeriet.

Aktivitet på Modersmålsskolen

I 2019 er 2053 børn tilmeldt Modersmålsskolen. Ca. 200 af dem kommer fra andre kommuner. Der er oprettet 50 hold med den lovpligtige MMU og 118 hold med den ikke-lovpligtige MMU.

Samlet set udbydes der 168 hold hvoraf 123 er hverdagshold og 45 er lørdagshold. Den gennemsnitlige holdstørrelse er ca. 12 elever. Indenfor store sprog er der oprettet flere hold med forskellig aldersspredning. Indenfor sprog med få tilmeldte er aldersspredningen stor.

1.3 FORSLAGETS INDHOLD

På baggrund af ovenstående foreslås det at effektivisere modersmålsundervisningen. Forslaget omfatter en eller flere ændringer i det nuværende tilbud. Der peges på to driftsmæssige effektiviseringer, som vedrører optimal arbejdstidstilrettelæggelse og på en mulighed for at øge indtægterne uden en serviceforringelse.

Det nuværende tilbud kan ændres med tre forskellige effektiviseringsgreb:

- Bedre opfyldning af alle MMU-hold
- Afvikle al MMU-undervisning om lørdagen

¹ BEK nr. 689 20/06/2014 (Gældende) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2014/689>

² Lov nr. 412 06/06/2002 (Historisk)

- Hæve indtægten fra andre kommuner som benytter Københavns kommunes tilbud

De forskellige greb beskrives i hver sit afsnit herunder. Man kan vælge at indføre et enkelt greb, koble nogle af dem – eller koble alle tre.

Bedre opfyldning af alle MMU-hold

Der er som beskrevet ovenfor sat en mindstegrænse ved 12 elever pr. hold. Det er i øjeblikket den grænse, som Modersmålskolen arbejder med som gennemsnitlig målsætning, når der oprettes nye hold.

Det foreslås at indføre en målsætning på gennemsnitligt 15 elever pr. hold samtidigt med en minimumsgrænse på 12 elever. En sådan målsætning kan indgå som et nyt redskab i oprettelsen af hold, der kan gøre det nemmere at vurdere, hvorvidt et hold skal oprettes eller ej.

Forslaget kan indenfor nogle sprog medføre en større aldersspredning end tidligere, idet man fx kan forestille sig, at fire hold på 12 elever indenfor et sprog fremover vil blive samlet på tre hold. Samtidig kan man forvente et elevfrafald – især blandt mindre børn, idet samlingen kan betyde større geografisk afstand fra elevernes skole til det aktuelle MMU-hold. Besparelsen vil medføre at nogle lærere går ned i tid eller opsiges.

Afvikle al MMU om lørdagen

Ifølge overenskomsten mellem KLF og folkeskolelærerne skal lærerne have 75 % i lørdagstillæg. Det giver i øjeblikket en merpris på lørdagshold på 28.269 kr. pr. hold. I øjeblikket er 45 af de 168,5 hold lørdagshold. Det foreslås at effektivisere driften ved at omlægge de nuværende lørdagshold til hverdagshold.

Afvikling af lørdagsundervisning kan evt. medføre et elevfrafald – især blandt mindre børn, idet skoledagen forlænges og børnene derfor fravælger muligheden. Besparelsen kan medføre, at lærergruppen må justeres.

Hæve indtægten fra andre kommuner som benytter Københavns kommunes tilbud

Der tilbydes MMU for børn i 0.-9. klasse udenfor Københavns Kommune mod betalingstilsagn fra den bosiddende kommune. Prisen for skoleåret 2019-20 er i denne sammenhæng kr. 4667 pr. barn pr. skoleår.³ Der går ca. 200 børn til MMU i Københavns Kommune fra andre kommuner.

Det foreslås at hæve København Kommunes indtægter ved at hæve prisen for andre kommuner, således at prisen matcher, hvad det koster at gennemføre undervisningen.

1.4 ØKONOMI

Herunder beskrives økonomien bag de tre mulige ændringer af det nuværende tilbud.

Bedre opfyldning af alle MMU-hold

Her ses et overslag over, hvad man kan spare, hvis man samler hold, så der gennemsnitligt er 15 elever pr. hold. Det er her antaget, at man kan fastholde det nuværende antal elever og man fastholder fordelingen mellem hverdagshold- og lørdagshold (ca. 74 % hverdagshold og 26 % lørdagshold).

Der er lige nu oprettet 123 hverdagshold, som koster 69.906 kr. pr. hold og 45 lørdagshold, som koster 98.176 kr. pr. hold.

Eksempel på bedre opfyldning af hold

³ <https://www.kk.dk/modersmaal>

Antal elever pr. hold	Antal hold	Antal sparede hold	Besparelse i kr.
15 elever	137	33	2.561.328

Eksempel på beregning: 15 elever pr. hold giver 137 hold (2053 elever / 15 elever pr. hold = 137 hold) og dermed 33 sparede hold (170-137). Med den nuværende fordeling mellem hverdags- og lørdagshold giver det 24 hverdagshold og 9 lørdagshold og en besparelse på 2.561.328 kr.
 ((69.906 kr. pr. hverdagshold * 24) + (98176 kr. pr. lørdagshold * 9) = 2.561.328)

Afvikle al MMU-undervisning om lørdagen

Hvis man forestiller sig, at alle de nuværende lørdagshold kunne omlægges til hverdagshold og antager, at antal hold er uændret, ville man årligt kunne spare 28.269 kr. i årligt lørdagstillæg pr. hold (dette er differencen mellem hverdags- og lørdagshold) * 45 lørdagshold = 1.272.105 kr.

Hæve indtægten fra andre kommuner som benytter Københavns Kommunes tilbud

Forvaltningen har lavet en foreløbig beregning, som viser, at man kan hæve indtægten fra andre kommuner til ca. 7000 kr.

Med en takststigning til 7000 kr. pr. elev fra andre kommuner vil man kunne opnå en indtægtsforøgelse på 2333 kr. pr. elev (7000 kr. i ny takst – 4667 kr. i nuværende takst = 2333 kr. pr. elev i takststigning). I øjeblikket er der ca. 200 børn fra andre kommuner. Det giver en samlet indtægtsforøgelse på 466.600 kr. (2333 kr. pr. elev i takststigning * 200 børn fra andre kommuner = 466.600 kr.)

Dette forslag skal kvalitetssikres.

1.5 EFFEKTIVISERING PÅ ADMINISTRATION

Forslaget medfører ingen effektiviseringer på administration

1.6 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne og Ungdomsudvalget.

1.7 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

Udestår.

1.8 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Udestår.

1.9 FORSLAGETS EFFEKT

Forslagene om bedre opfyldning af hold, afvikling af lørdagsundervisning samt øget brugerbetaling kan som beskrevet medføre et elevfrafald – især blandt mindre børn, idet samlingen af hold fx kan betyde større geografisk afstand fra elevernes skole til det aktuelle MMU-hold. Besparelsen vil samtidig medføre, at nogle lærere går ned i tid eller opsiges. Desuden kan der være utilfredshed blandt forældrene i tilfælde af en øget deltagerbetaling.

1.10 OPFØLGNING

Udestår.

	Hvordan måles succeskriteriet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Angiv succeskriterium 1			
Angiv succeskriterium 2			
Angiv succeskriterium 3			

1.11 RISIKOVURDERING

Man skal være opmærksom på, at lærergruppen på Modersmålskolen kan være svær at genansætte i en evt. forflyttelsesrunde, da der er tale om særligt sammensatte to-sprogede lærerstillinger.

1.12 HVEM ER HØRT?

	Ja/Nej/Ikke relevant	Hvis ja, skriv kort konklusionen. Skal være afsluttet inden udvalgsgodkendelse.
HR-kredsen	Ikke relevant	Alle effektiviseringsforslag, som indeholder effektiviseringer på arbejdsgiverområdet, skal have været i høring i HR-kredsen inden Center for Økonomi kan lave en endelig godkendelse af effektiviseringsforslaget. Dette gælder <u>både</u> de tværgående forslag og de forvaltningsspecifikke.
IT-kredsen	Ikke relevant	Digitaliseringsprojekter skal i høring i IT-kredsen.